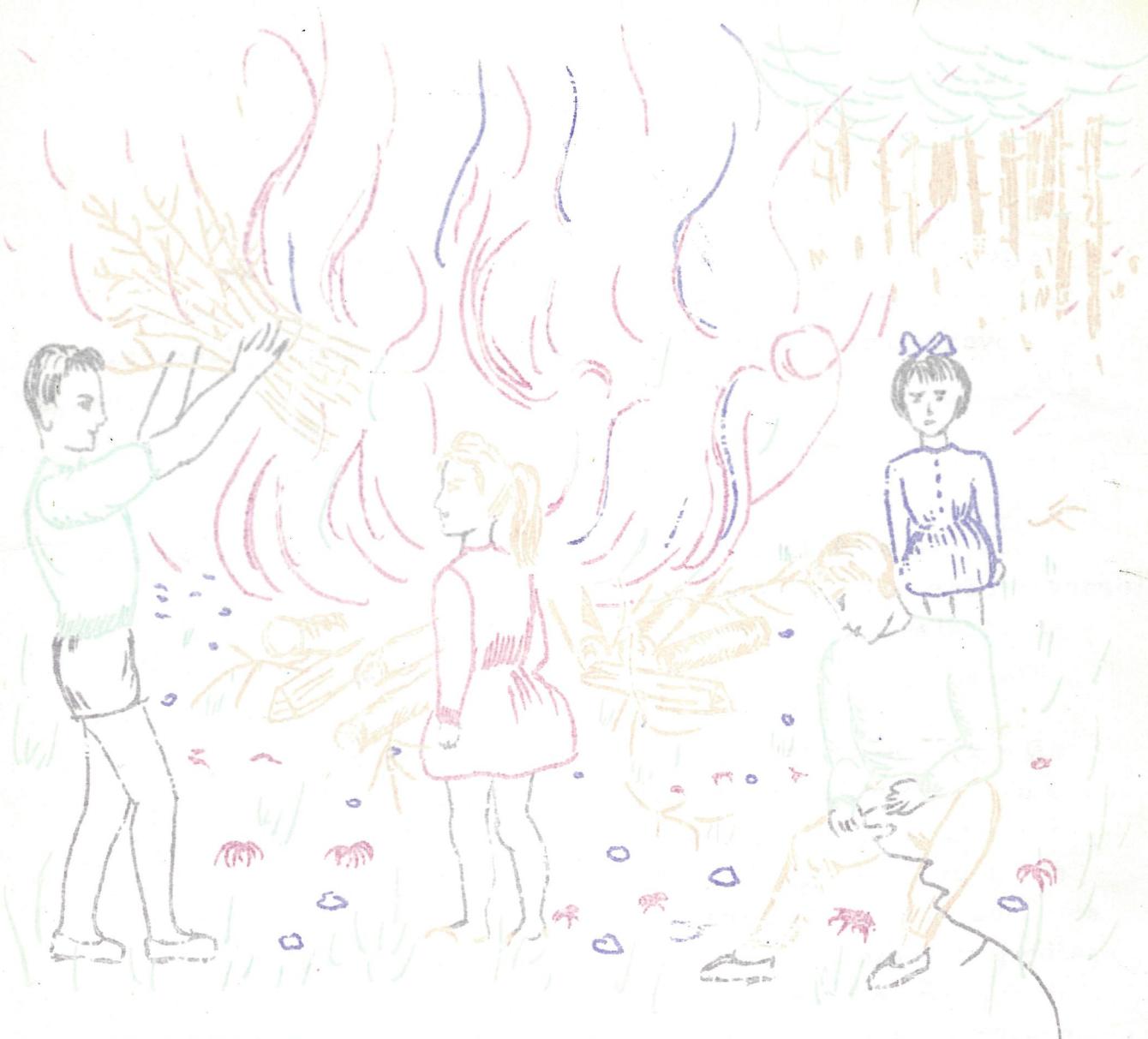

69/70

EDILJAREK

IZPOD CRNE PRSTI

LETNIK: VII.

ŠT.: 2.

IZDAL: V., VI. razred

CENA: 1,50

GLASILO PO „FRANCE BEVK“
OSNOVNA ŠOLA „SIMON KOS“

PODBRDO

Še pomnite, tovariši

K U R I R

Leta 1941 so okupatorji zasedli našo domovino. Vse ljudstvo se jim je sprlo. V boji so sodelovali tudi otroci. Prenasali so pošto. Nekajkrat so bili skozi Sovražnikove zasede in tvegali svoje mladostnje življenje. Sovražniki so pobili mnogo naših otrok.

Mama mi je priovedovala, da je nekoč v brigadi prišel tisto mlad fant, deček kulin dvajstih let. Javil se je pri komandantu in ga prosil, da bi ga partizani sprejeli medse. Komandant ga je hotel prepričati, da je v brigadi zelo nevarno, a deček se ni dal pregovoriti. Kočno so ga le sprejeli. "Za kurirja bom," se je oglašil ves srečen. "Prov, če ne gre drugače," se je hudo smehnil komandant.

Dnevi so tekli. Prišel je mrzli december in z njim snež. Te dni je moral kurirček prvič na pot. Prenesti je moral letake in poročilo komandantu brigade, ki se je zadrževala v dolini. Deček je pogumno grazil globoki snež, toda že ko je prišel iz gozda, je naletel na prve težave. Iližala se mu je visoka postava in zbal se je. A kmalu je prepoznal komandanta sosednje brigade. Oddal mu je poročilo. Prvi del naloge je opravil. Drugi se mu ni posrečil, knjiti v dolini je naletel na nemško zasedeo. Krogle so jo zadele v noge. Če toliko moči je imel, da je začpal letake, potem ga je zadele druga krogla in kurir se je zrušil v snež.

"In potem?" sem ves zavzet vprašal malo. "Vsem nih je bilo hudo za njim," je s solzami dejala mama.

Če bi bila danes vojna, bi tudi mi prenalošli pošto, saj to luže storimo kakor odresli.

Petko Lesjak, Vb

U N I F O R M A

Zgodilo se je v času med dvema velikimi vojnami.

Italijanski učitelj je primosrkim otrokom rezdelil uniforme, kakršne so nosili Šolarji v fašistični Italiji.

Tako oblačenim otrokom so pravili "balizle". "če da bi bil

"štetlj vpršal, ali jo hoče ali ne, je tako uniformo veilil trdi mojem očetu: dokolenke iz zelenega vojškega suknja, armo srajco, črno ruto in črno čepico z dolgim žopom. To uniformo naj bi bil hrnjal in jo oblačil le ob fašističnih praznikih. Otrokom se je to vpiralo, a bali so se in tudi moj oče je svojo odnesel dorov s sklepom, da je ne bo nikoli obokel, pa če se Mussolini na glavo postavi. Ko je prišel domov, jo je skril, ne da bi jo pokazal materi. Potlej je dolgo trhtal, kako bi se je iznebil. K sreži je sosed imel kravo, ki je zelo reda žrlj crnje. Približal se ji je, jo dobrohotno potrepil po vrsti in potegnil izpod suknjične uniforme. Krava jo je povrhala, na to pa se je je lotila z zavidnji vrednim tekom.

Zdravko Florjančič, VII

FOTO J: HUDO

V-s Porezen leži visoko pod gozdom. Okoli vasi so polja, travniki in pašniki. Ted vojno je bila pojata zatožišče partizanov.

30. septembra 1943 so Nemci vdrli v vas skupno z italijanskimi fašisti in orožniki. "obenem" vnaseljence niso ničesar priznali, v vasi so le prenoblili. Mlinarice je bila razbežala skupno s partizani v gozdove, zbežali so trdi tisti, ki se niso šutili v vasi verne pred pregnjanjem.

Druugi dan so Nemci dobili okrepitev. Obkolili so vas in začeli požigati hiše, celo je ostala samo ena, kajti v njej je bil nemški štab. Ljudje so božali, a za njimi so pele krogle. K sreži niso nobenega zadele. Kedtev ko je vas gorela, so Nemci ropali in pregnjali še zadnje ljudi.

Čez dva dni so se ljudje začeli vrnečati. A ko so prišli domov, so našli samo pogorišča in ostanki pogorele živine.

Murij Minkar, VII

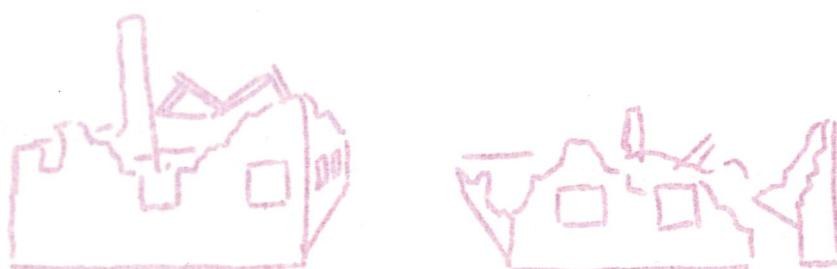
ZIVJ OTROCI "I PRAVO Vojne"

Otroci vsega sveta, ki si edini v tem, da ne naredimo vojne. Vojna je vedno huda in kruta. Vsaka naslednja vojna je pri projenje že strinjaj žna. Vesela sem, ker je mi. Vojna prinese ljudem nepravičnost in žniost. Niči jim topel dom, lepo obdelan vrt, odvzame jim dalo in smeh. Vedno so najhuje prisuditi tisti ki so najmanj krivi. "Jočem, da bi izgubile svojega očeta. "Jočem, da bi se svojoče potikli po svetu in se podvajal v nevarnosti. Čeveda bi tudi v nevarnosti trdi midve z mamico in tudi očki bi bil v sareh za naje. Prav teko bi bile ogrožene trdi moje sošolke in sošolci.

Razen umiljenja in smrti prinese vojna tudi likoto. Ne morem si misliti, kako bi bilo, če ne bi Lilo kruha. Oško in mrmich sta mi veliko priovedovali o grozotih vojn. Trdi v Joli sem že mnogo izvedela o njej. Iojim se, da bi spet prišli tisti žnai. Rad bi ourasla v miru in živelna dostojno življence. Vem, da bi trdi moji sošolci in vsi ostali otroci redi dorušili v miru, saj vsi ljutijo topel dom.

Zato lahko rečem v imenu vseh mojih vrstnikov: "največji začlad nas vseh je mir. Miru si želimo vsi otroci na svetu. Tisti, ki po miru ne poznajo, ki ne vedo za veselo igro in smeh, za topel dom, si miru že bolj žele kot mi. Zato je naša pionirska dolžnost, da trdi zanje zahtevamo mir."

Marija Cvetk, VIa

ZIMA, ZIMA BELA, VRH GORE SEDELA

POD PONCAMI

Planica je znano zimsko-športno središče. Tam je vsako leto tekmovanje v smučarskih skokih. Letos smo si tekmovanje ogledali tudi mi. V nedeljo 24. marca smo se odpravili v Planico. Do Jesenice smo se, ripeljali z vlakom. Pot smo nadaljevali z avtobusom. Med potjo sem občudoval značilne Alpe, ki jih je že obsevalo sonce. Vzili smo se skozi turistične kraje, kjer je bilo mnogo smučarjev. "ajveč jih je bilo v Kranjski gori. Kmalu nato smo prišli v Rateče - niso zadnjo postajo. Izstopili smo in se peš odpravili v dolino pod Poncami. Tam je kar mrgolelo gledalcev, trjih in domačih. Poiskali smo si primerne mesta, kajti tekmovanje se je začelo. Tekmovali so skakalci desetih držav; boljši in slabši. Potem ko se je serija bližala koncu; bolj je bilo zanimljivo. Doskočil je zadnji skakalec in serija je bila konec. Med odmorom sem si ogledal planinsko velikanko. Pokrita je bila z meter dебelo snežno odejo. Moral sem nazaj, kajti napovedovalec je že napovedal prvega skakalca. Druga serija je bila še bolj zanimiva. Najboljši so bili Rusi. "jihova tekmovalca sta zasedla prvo in drugo mesto. Tudi Jugoslovjan Peter Štefančič se je dobro odrezal. Pristal je na šestem mestu. "jegov uspeh je kakih pet tisoč gledalcev novdruženo pozdravilo. Tekmovanje je bilo končno, mi pa smo imeli dovolj časa, da si ogledamo dolino skakalnic. V Planici sem opazil kar pet skakalnic: tri večje in dve mali.

Uro po tekmovanju smo odšli nazaj proti Ratečam, kjer nas je čakal avtobus.

"na Jesenicah smo počakali vlak, ki nas je odpeljal nazaj domov. Ta izlet pod Poncem mi bo ostal še dolgo v spominu.

Igor Dakskobler, VIIa

PRVIČ NA SMUČEH

Eilo je lepo zimsko jutro, ko sva se s prijateljem odpravila v breg smučat. Imel sem kratke, stare smuči, ki sem jih dobil od bratrunca. Po naj je vodila strmo v breg. Zaradi visokega snega sva z večiko težavo prispela na cilj. Na vrhu sva si hitro nadela smuči, da se spustiva nazaj v dolino. Ereg je bil strm in po malih vzpetinici, zato zelo nevaren za padec. Ko sem pogledal po bregu navzdol, me je od groze spreletel mraz. Premišljaval sem, ali se naj spustim ali ne. Ko sem tako stal in premisileval, me je prijatelj Lado vprašal, kaj še čakam. Eilo me je sram priznati resnico, zato sem mu rekel, da me boli noge. Ti mi verjel, zato sem se s strahom spustil po bregu. Zaradi mraza je bil sneg trd. Smuči so hitro drsele navzdol. Pod seboj sem zagledal griček in trnjev grm. Privozil sem do grička, padel in se zvrnil v trnje. Prijatelj je priskočil na pomoč. Iz grma sem prišel ves opraskan in s strganimi hlačami. Spomnil sem se na mamo, ki mi je hlače komaj prejšnji dan zašila. S strahom sem odšel domov. Meni sem povedal, kaj se mi je pripetilo. Zvečer mi je hlače zašila, drugi dan pa sem jih zopet oblekel.

Bojan Goljeviček, VE

TEKMOVANJE NA LIVKU

Tovarišica nam je povedala, da bomo tisti, ki smo tekmovali v slalomu v Podbrdu, tekmovali tudi na Livku. Tekmovanje je bilo 22. marca. Čim me je zavila budilka, sem vstal in pogledal kakšno je vreme. Eilo je sončno. Ob pol osmilih sem šel na Grahovo. Tam sem počakal ko bi. Vozili smo se mimo naših krajev. Kočno smo pripeljali na livek. Brž smo vzeli smuči in odhiteli na smučišče.

Okoli poldne nas je to aris Smolnikar peljal na progo. Najprej so tekmovali cicibni. Tisto smo prišli na vrsto mi. Prvi del proge sem srečno prevzel, v drugem pa sem padel, vendar sem vseeno peljal skozi cilj. Na tekmovanju smo kosili v koči. Zatem so objavili razvrstitev tekmovalcev. Eil sem osemnajsti. Po treh vrhuh smo s smučanjem zatli "čili. Kmalu je začelo snežiti, zatem pa se je spet razjasnilo. Ob šestih smo se odpeljali domov. Ves vtrajen, vendar vesel, sem ob osmilih prišel domov.

Mama

MAMA, POGR ŠA i TT

Vsako leto se, ob 8. marcu - dnevu žena v delovnih organizacijah in trdi v Šoli, pripravljamo, da bi ta mednarodni praznik vseh žensk: čim lepše proslavili. Zavedamo se, da je to praznik vseh mater in je prav, da se trdi njih enkrat spomnimo.

Lanski 8. marec je minil brez večjih priprav, ker je bila mama na sezonskem delu. Tako je bil dan enak vsem ostalim dnevom. Vsi smo želeli, da bi se čimprej vrnila domov, vendar je delo mornala opravljati določen čas. Prej, ko je bila doma, ji nismo vedno pokazali vse svoje žήbezni. Ko pa je odšla, je med nami nastala preznina, ki je bila nenadomestljiva. Sedaj smo šele zares obžrtili, kaj pomeni imeti mamico. Vse naše misli so se zbirale okoli ene same želje, da bi se čimprej skupaj za stalno vrnila. Dobila je prost dan, in prišla domov. Naše veselje je bilo neizmerno. Zdalo se nam je čisto drugače, od kar smo jo zadnjikrat videli. Mama je naše želje razumela. Potolažila nas je s tem, da je obljubila, da bo še prišla. Slovo je bilo težko, vendar smo se tolažili z mislijo, da ne bomo več ločeni do konca.

Zato smo se ob letosnjem dnevu žena še bolj pripravili nanj. Storili smo vse, da je bila slovesnost na ta dan čim bolj vesela.

Robert Oaks kobler, VIa

DOLGA JI POT

Moja pot v Žolo se kar precej vleče, saj je dolga približno 4 km. Pot me pelje večinoma skozi gozd. Toc mimo teče trdi potok, ki je pritok Loče. Poleti je zelo lepo hoditi po tej poti, ker ne od vse povsod obdaja hladen zrak. Nad mimo žvrgolijo ptice, ob poti pa žabori potok.

Drugač je pozimi. Že je veliko snega, je pot zelo naporna in zdi se mi še bolj dolga. Pozimi, ko me okrog in okrog obdaja snežna obleja, se mi zdi kot v pravljici deželi. Vse je tiho in mirno, le sneg včesih naletov. Glišati ni najmanjšega žuma.

Poleti se mi zdi pot veliko bolj krutkočasna. Mnogokrat me je že prestrašila srca ali zajšek. Nekoga dne pa sem naletela trdi na jerebico, ki jo čepela na tleh. Prišla sem že čisto blizu, toda ni cestnila. Ko sem jo mislila prejeti, je odletela nedaleč stran. Glede tečaj sem zagledala pet čisto mojhnih mladičev. Postila sem jih pri miru in odhitela domov. Ker sem se bala, da bi jereica zapustila mladiče, sem šla pogledat. Toda o jerebicah ni bilo več ne duha ne sluha.

Žeprav je pot dolga, rada hodim v Žolo, kjer se pavlim mnogo koristnega z podajo žigljenje.

Marija Cvetk, VIa

Na potepu

PREDOLG NOS RAD KAM Z DENE

Ilo mi je tri leta, ko sem se odpravil na igrišče. Lahkotno in neroddno, ker kor da se mi ne more nič zgoditi. Ogledroval sem si paravo, poslal petje ptic, se poigral z mlinškom ob potoku, razdražil inkčno šebelo in se pomikal proti igrišču. Tedaj mi je polto v glavo, da bi razdražil kakšno vojjo živali. Vrnil sem se domov. Lotim sem se domače kokoši. S žito v roki sem jo podil po avorišču. Tedaj pa je prišel nekdo, ki mi je prekrižal vse načine. Ili je velik sosedov petelin. Ko sem ga zagledal, mi je arc od strahu padlo v hlače. Petelin mi je v dolgem skoku planil za vrat. Tako me je okljuvnai, da imam že danes n-obrazen njegov podpis. S svojim zninjenjem je sosedov petelin občroval vse tiste, ki smo imeli predolg nos in smo si upili družiti njegove varovanke.

Dušan Valentinič, VIIb

VESELJCI IN VODI

"ekega dne sem se odpravil k Dušanu. On je toj najboljši prijatelj. Ko sem prišel k njemu, je bil neko knjiga. Vprašal sem ga, če bo prišel kaj ven. Ci se je hitro oblekel in odpravila sva se na potep. Ko sva prišla na dvorišče, sva v vidi zagledala pet steklenic. Hitro sva pobrala nekaj kamnov in jih zavrhala proti steklenicu. Prve štiri steklenice sva hitro zadela, tod zadnje nikakor nisava mogla. Da bi jo prej razbil, je šel Dušan na ozek most brez ograde. Ko je nameval vreji kamen, se je spotaknil in štrbunknil v vodo. Hitro je zlezel iz vode in stekel domov. Ko je šel po stopnicah, so se za njim pozvale mokre itčinje, saj je bil do kože premočen.

Rolando Jureško, VIII

P O D V I G

Moja mama je zelo zeli nekrmiti znjce in še marsik volji. Jaz imam namreč mnogo premišljajem o svoji osmilje potepal s tovariši! Igrali b se vojkovali. Vsi bi bili samo

na. Morem ji naročiti drva, irugega. Nenih pa to ni po vseh del in naštov. Večkrat sti. Kako rnu li se igra in se kavboje, se skrivnli in lot jinetov.

Takšega dne so se mi s po glavi. Neopazno se izkazalo v dir v gozd. Domisil se mi, da jaz morem naročiti skakati čez ovire. Poiskal sem si praverno skalo in orliček jo je preskučoval. Vsajkrat je šlo ka v ram. Potem se je osla zateknila noge. Jaz sem padel v rotidovja in si iztrgao obleko. Komej sem se iznotol iz vojevja, že sem spasil poleg sebe mamo. Prestrašene me vpraša, kako se podurtim, potem pa me posvari, da tega ne smem več počnjeti.

Kako je mati odkrila kje tišim? Ocel je pridirjal sam domov. Mama je šla po sledi gledat, kje sem. Tako se je končal moj potep po "preriji", osirom po domači gmajni.

Simon Humer, VIIb

ZANIMIVE ZGODBE

"SAMOTNÝ HRAST PRI VEDUJE"

Prebujalo se je krasno pomladansko jutro in posedala sem v bližini samotnega hrasta. Njegovo listje je v rahli sapici skrivnostno pošumovalo. Hrast je tedaj bolesno vzdihnil in mrmrajoč začel pripovedovati svojo zgodbo.

"Oh, kako sem zapriščer in star! Je sem ne vem, koliko časa že stojim trkač. Pozabil sem šteti leta. Mislim pa, da samo zato že stojim, ker ne vem, v katero smer bi se zvrnil. Doživel sem res veliko stvari. Sedaj imam že trhlo vejevje in deblo. In mulo listja je že na meni.

Dnevi so mi šteli in v teh žalostnih časih se mi zdi najpametnejše, da obujam spomine na mlaðe dni. Tukrat sem s svojo košato krojno marsikom nudil zavetje in tako se je neke viharne noči privlekla do mene ranjena partizanka, kajti bila je vojna. Globoko si je oddahnila, ko je dosegla moje deblo in se je naslonila nanj. Šutil sem, kako je rahlo drhtela in njena topla krije drsela ob mojem deblu v visoko travo. Bila je zelo izčrpana in počasi je omahnila z mojim koreninam. Tedaj je prenehala nevihta in trdai noč je že bledela. Kmalu so v daljavi zažarele gore. Prvi sončni žarki so prodrli skozi gosto vejevje in obsejali oblišje mrtvega dekleta, ki je ležalo ob mojih koreninah in se jih krčavito oklepalo.

Kljub temu, da sem imel nekoč toliko prijateljev, sem na staza leta ostal sam. Samo lastovica, ki je nekoč gnezdila v moji krojji, se me kdaj pa kdaj spomni in me pride pozdraviti s prijaznim posljem."

Ema Zgaga, VIB

O GORČIŠIH IN NVCIH

Dva Indijanca je njim od poslal v Washington, da bi predsednik Združenih držav, vedala nekatere želje svojih ljudi. Kot odposlanca so jih izbrali obzirno in imoritno sprejeti in tako sta bila povabljena tudi k predsedniku na večerjo. Sedela sta na oddaljenosti pod težo steklenic, s katerimi jih v svojem življenju že ležali noži, v katerih se za vsem tem ravna. Pred njima so ležali noži, v katerih jih je starejši zvito zaščetal mlajšemu: "Moj mlajši brat mi popazi, kateri je najmanj vzanejo. To je najdražji in najdragocenejši jed." O tem sta pametno premisljala. Torej sta pazili in opazila, da so od vseh jedi jemali najmanj neko rjavo, ki je bila v majhnih kozerških. V vsakem kozerku je bila manjša žlička. Tedaj je starejši zopet rekel mlajšemu: "V teh kozerških je najdražji in najdragocenejši jed. Moj mali brat lahko tako ozarec doseže s svojimi rokami. "Naj naprej sam vzame to jed." Mladi Indijanec je povlckel kozerec bliže, zajel zvrhano žlico in brž nato še drugo. Zaraven je gledal naokrog, če ga kdo opazuje. "No, nobeden ga ni gledal. Žele tedaj je začel gnesti dragocene jed z jezikom, starejši pa je pri tem napeto opazoval njegov obraz. Sa je postajal vedno bolj rumen, rdeč in moder, celo zelen. Ostajal pa je toč in nepremičen, zakaj Indijanec ne sme niti pri najhujši bolečini treniti z očesom. Oči so mu drevenele bolj in bolj in so se začele solziti, dokler mu niso solze začele curkoma lititi po licih. Tedaj je mladi Indijanec napravil pogumen, kar se da stručen požirek in gorčica je bila v želodcu. Isto mu je bolje, le da so mu solze še vedno v curkih teklo iz oči. Zato ga je starji Indijanec radovedno vprašal: "Zaknj pa joče moj mlajši brat? To pa mu za ves svet nabi bil povodal, da mu je drugocema jed prizadejala živce in obraz. Zato je odgovoril: "Prevkar sem se domislil, kako mi je pred petimi leti v kisisceipiju ntolil oče." Pri teh besedah je potisnil kozerec pred starejšega. Ta je videl,

< ko je nji ov mladiči rat prijateljev zvito paval je ji na rovilj
prav tako potiskil jih dve ali tudi drugo za drugo v rastri in
tih potem nitro-zaprli. Pri tem so mu vstale lepom odprla in
zato, et zaprlo, kakor pri krapu, ki me je zmanjkalo snape, ali
se to vrati zgriljaj v kril v ista, pa bi ga vendar ne mogel
spremesti iz rastre. Pri tem se mi je želo zgrbnilo in se svajljivo
zagrdral. Izrva njejovem obrati se je spremestil kakor kame-
leona. Stražnako se je potil. Osi so mu postale rdeče in
napolnilo jih je jezero solz, ki so kmam zdale teki, silec.
Ko je mlajši to videl, je rekel: "Solej, mi još
moj sinrajščik t?" Ta je zbrat vuo svojo voljo, pogoltil
gorlico, prenehal stekati in igoveril: "Jocem zrudi tega, ker
mi ti takrat pravjetinci leti z očetom ukončili vred stonil."

Edo Potkovič, Vb

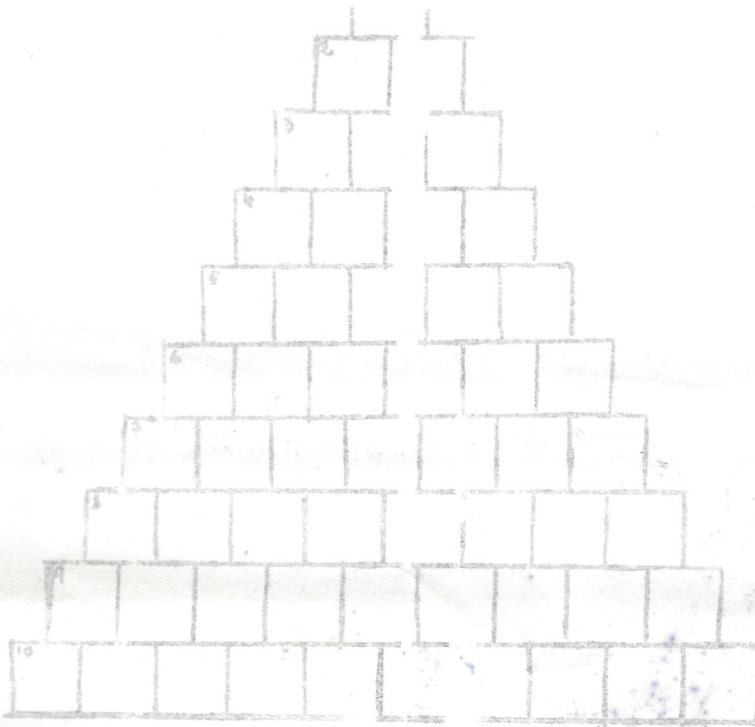
ENI PRVI KAČO

To se mi je zgodilo, ko sem bil na poštnicah pri
strici. Nekega nedeljskega popoldneva sam se odpravil s
prijtejem v gozd. Ta robu gozda so naju že ūkali štirje
prijatelji. Samorovali smo se igrati Indijance in kavboje.
Z ūrebom smo določili dve skupini. Jaz in še dva druga smo
bili Indijanci, ostali pa kavboji. Vzeli smo lesene puške
in se izgebili v gozdu, da nas bi poiskali sovražniki –
kavboji. Mene so izvolili za poglavarja. Tako sem postal
črna puščica. Ko smo prišli na jaso, objimo z borovniševjem,
sem dejal: "Tu se bomo skrili in jih presenetili iz zasede!"
Skrili smo se v borovniševje, ūkali in jedli torovnice.
Menadoma sem prijel za nekaj nehkoga, mrzlega, da mi je kar
zagomzel po hrbtu. Zagledal sem kočo – strepenega gada.
"Kačal Gad!" sem zakričal. Ucvri sem jo že jaso, prijatelja
pa za mano. Srečali smo kavboje, ki so nas že iskali. Zadihani
smo im povedali, kaj se nam je zgodilo.

Smojali so se nam, poslavvar kavbojev pa je celo rekjal:
"Reve, ubili bi ga bili, ne pa beželi!" "Lahko je govoriti,
toda storiti...?" sem mu očital.

Igre je bilo konec in razšli smo se vsek na svoj dom.

Srečko Žefran, Vb

1. Sedemnajsta črk v abecedi: 4. Voznik 3. Ime popularnega pevca (Jones). 4. Gorak i k., ki jo opisuje pesnik Gregorčič 5. Najvišji vulkan v Italiji. 6. Ime največjega slovenskega pednika. 7. Priimek prvega večoljčca. 8. Ime prvih življi v morju. 9. Sosednjih držav. 10. Ime republike s 26.000 km² površine.

ZA DOBRO VOLJO

Galej Branko, V.A.

Učitelj: "Janezek, naštetj nebesa a telesa!"

Janezek: "Angelčki, Ježuščki, svetniki...."

Razred: "Ha, ha, ha....."